

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Корпоративне управління
Викладач (-і)	Сіщук Ліліана Василівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права, доцент, старший дослідник
Контактний телефон викладача	+38 (099) 705 – 63 – 79
Е-mail викладача	liliana.sishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладачів з магістрантами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також передбачена можливість консультацій шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових проектів, індивідуальних науково-дослідних завдань тощо.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретико-правові підходи до визначення сутності корпоративного управління в корпораціях, сукупність нормативно-правових актів вітчизняного та зарубіжного корпоративного законодавства, що регулюють відносини, які виникають при здійсненні управління юридичними особами корпоративного типу, а також принципи та практика їх застосування і реалізації. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Загальна характеристика корпоративного управління. Змістовий модуль 2. Органи управління юридичними особами корпоративного типу. Корпоративне управління є одним з правових інститутів, що регулює сукупність відносин з управління юридичними особами корпоративного типу в умовах розвитку ринкових відносин в Україні. Вказане регулювання базується на сукупності вітчизняних законодавчих норм, а також на міжнародних, вітчизняних та локальних стандартах управління компаніями. Необхідність вивчення зазначеної навчальної дисципліни зумовлено рядом правових та економічних чинників ведення підприємницької діяльності в Україні, а саме: забезпечити застосування тих організаційно-правових форм юридичних осіб, які найбільш сприятливо впливають на розвиток бізнесу в тій чи іншій підприємницькій сфері, створення прозорих правил та принципів корпоративного управління в підприємницьких юридичних особах, виникнення довіри іноземних та вітчизняних інвесторів до вітчизняних підприємницьких юридичних осіб та підвищення їх ділової репутації в конкурентному середовищі. Вагомість знань із дисципліни «Корпоративне управління» зростає також в умовах посиленої адаптації вітчизняної правової системи до стандартів Європейського Союзу. Тому потреба наявності у вітчизняній юриспруденції висококваліфікованих фахівців із корпоративного права та управління є безумовною. Основними джерелами цієї навчальної дисципліни виступають: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, закони України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про кооперацію», «Про сільськогосподарську кооперацію», «Про міжнародне приватне право», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб	

– підприємців та громадських формувань», «Про інститути спільного інвестування», «Про споживчу кооперацію», «Про банки і банківську діяльність», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», «Про депозитарну систему України», «Про управління об'єктами державної власності», «Про фермерське господарство», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та низка інших законів і підзаконних нормативних актів.

Навчальна дисципліна «Корпоративне управління» є складовою частиною підготовки фахівців з поглибленим знанням корпоративного права та управління. Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувачів вищої освіти системні і комплексні знання стосовно моделей та принципів корпоративного управління, особливостей створення і управління корпоративним капіталом, функціонування органів управління юридичної особи корпоративного типу, а також форм і функцій зовнішньої сфери корпоративного управління тощо. Засвоєння відповідних знань щодо здійснення управління в юридичних особах корпоративного типу забезпечить формування у здобувачів вищої освіти навиків щодо надання правової оцінки системі корпоративного управління вітчизняних юридичних осіб, застосування принципів корпоративного управління в умовах ведення бізнесу на локальному рівні, розроблення (вдосконалення) проектів статутів та внутрішніх положень юридичних осіб корпоративного типу, юридичної кваліфікації відносин, що складаються у сфері корпоративного управління, практичного застосування норм законодавства, які регулюють управління окремими організаційно-правовими формами юридичних осіб корпоративного типу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування і поглиблення знань про систему корпоративного управління, про базові принципи корпоративного управління та особливості функціонування органів управління в юридичних особах корпоративного типу згідно норм вітчизняного законодавства, про недоліки правового регулювання у сфері корпоративного управління та здійснення порівняльно-правового аналізу з нормативними положеннями зарубіжного законодавства.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти розуміння поняття та сутності корпоративного управління, засвоєння знань про теоретичні основи корпоративного управління, формування навиків щодо практичного застосування норм законодавства, що регулюють порядок управління окремими організаційно-правовими формами юридичних осіб корпоративного типу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти проекти та управляти ними;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;

- здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України;
- здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського Суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;
- здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника;
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;
- здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

- оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;
- генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;
- інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика корпоративного управління

Тема 1. Поняття і система корпоративного управління	2	2	6

Тема 2. Принципи корпоративного управління	2	2	6
Тема 3. Управління створенням юридичної особи корпоративного типу	-	2	6
Тема 4. Установчі та інші локальні документи юридичної особи корпоративного типу	-	2	6
Тема 5. Управління корпоративним капіталом	2	2	6
Змістовий модуль 2. Органи управління юридичними особами корпоративного типу			
Тема 6. Загальні збори акціонерного товариства	2	2	6
Тема 7. Виконавчі та наглядові органи управління акціонерним товариством	-	2	6
Тема 8. Органи управління в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю	2	2	6
Тема 9. Управління у повних і командитних товариствах	-	-	6
Тема 10. Особливості управління в інших юридичних особах корпоративного типу	2	2	6
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf		
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті, яка охоплює усі питання навчальної дисципліни. На контрольну роботу виноситься 2 описових завдання, які оцінюються в 15 балів кожне, термінологічне завдання і задача, які оцінюються в 10 балів кожне. Максимальний бал за контрольну роботу складає 50. <u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів) здобувач може виконати індивідуальне завдання за темою семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які розміщені на сайті кафедри:</u> https://kcp.pnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім		

	арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 45 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 9, заокруглена до цілого. Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.6.2., 5.1.1.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік – проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів. Залік проводиться в письмовій формі та передбачає три питання теоретико-практичного характеру, термінологічне та тестове завдання. Залік охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Заліковий білет складається із 2 описових завдань, які оцінюються в 20 балів кожне, 4 термінологічних завдань, які оцінюються по 5 балів кожне, 10 тестових завдань, які оцінюються по 1 балу кожне і 1 практичного завдання, що оцінюється у 30 балів. Максимальний бал за залікову модульну контрольну роботу складає 100 балів. Зміст залікового білету затверджується на засіданні кафедри цивільного права. Максимальний бал за залікову контрольну роботу – 100 балів. Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали. Отриманий в результаті здачі заліку бал заноситься у відомість успішності, додається до балів за семінарські заняття та самостійну контрольну роботу.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання здобувачами однієї обов’язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, які магістранти опановують самостійно (перелік міститься у Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях, розв’язування тестових завдань	

з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання.

За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL:

<https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf>

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
2. Мягкий А. В. Корпоративне управління за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. Київ, 2017. 20 с.
3. Corporate Law of Ukraine: scientific and practical manual / Vasylyeva VA, Zelisko AV, Syschuk L.V. [and others]; ed. prof. V. Vasylyeva. Ivano-Frankivsk, 2019. 258 p.
4. Науково-практичний коментар Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» / [В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук та ін.]; за заг. ред. В. А. Васильєвої. Харків: Право, 2020. 336 с.
5. Сіщук Л. В. Перспективи удосконалення корпоративного управління в акціонерних товариствах. Ius Privatum (legal doctrine and practice / правова доктрина і практика). № 1-2, 2020. С. 29 – 38. (0, 6 друк. арк.). URL: <https://iusprivatumjournal.online/issues/>
6. Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с.

7. Вінтоняк Н. Д. Правовий режим корпоративних прав подружжя: монографія. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2021. 187 с.

8. Науково-практичний коментар судової практики з розгляду справ щодо корпоративних спорів та корпоративних прав / Васильєва В. А., Васильєва В. В., Вінтоняк Н. Д., Сіщук Л. В.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2022. 450 с.

9. Зміни у корпоративному законодавстві в період дії правового режиму воєнного стану в Україні [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами XX Міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня 2022 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2022. 150 с.

10. Вінтоняк Н. Д. Управління товариством з обмеженою відповідальністю на період дії воєнного стану: аналіз законодавства. Київський часопис права. Київ: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2022. № 1. С. 67 – 72. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/133/122>

11. Liliana Sishchuk, Viktoriia Vasylieva. Particularities of functioning of the general meeting of a joint-stock company under martial law. Entrepreneurship, economy and law. № 3. 2022. P. 48 – 55. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2022/3/6.pdf>

12. Сіщук Л. В. Визнання недійсними рішень загальних зборів учасників ТОВ. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник наукових статей. Випуск 59. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2022. С. 75 – 84.

13. Сіщук Л. В. Управління підприємницькими товариствами в умовах воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. № 10. 2022.

14. Рекодифікація Цивільного Кодексу України: перспективи правового регулювання корпоративних відносин: Збірник наукових праць за матеріалами XIX Міжнародної науково-практичної конференції (24 вересня 2021 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2021. 171 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичному посібнику:

1. Сіщук Л. В. Корпоративне управління: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023.

2. Сіщук Л. В. Корпоративне управління: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023.

<https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач: Ліліана СІЩУК,
ДОЦЕНТ